

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Den Hollantschen Icarvs

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

Noyt goet ghemaectt en hebben, en Peenivs nu wederom
overgheslaeghen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

13

SOMMIGHE STUCKEN,
RAECKENDE DE
RELIQVIEN
DIE
D. R E N E S S E,
ENDE
S C H V L E R

Noyt goet ghemaectt en hebben, en
PEENIVS nu wederom over-
gheslaeghen.

D. Renesse en heeft noyt goet ghemaectt / dat
hy onder onse Reliquien hebben betwaert /
het gheklanck der kloeken van Jerusalein, de vee-
ren van den Seraphim, die hem ontvallen zijn als hy ver-
scheen aen Franciscus, de penne vanden Engel Gabriel, ende
den aelstem van Joseph.

Sijne gherupghen waeren / Sacrarium Coloniale :
ende Joannes Bocacius : op 't eerste heb ick gheseyt in
mijn Grondigh Bericht Pag. 9. dat ick dit boeck hadde
doorzelen / ende niet sulckx ghevonden: Nu moet ghy
dan bekenen dat D. Renesse heeft de waerheyt ghe-
spact / ofte ghy moet dit / uyt 't voorszeyde boeck
goet maechen.

Op het tweede hebbe ick met verscheyde redenen /
ende gerupghen gheoont dat Joannes Bocacius in
dit stuck de guprhelaet heeft ghespeelt, wat seggt ghy
op

op die redenen/ ende ghetuygenissen?

Gaense vast / ofte niet? soo niet? betwijft het: soo sae? soo bekend van dat ghy met D. Renesse hier te hoort schiet.

2. Doet ghy goet maecken dat het Placcaet van Brussel, in't welck gheseyt wort/ dat wy beenderen van Simmem, honden, ezels, en swynen booz Reliquien bewaerden/ een waerachtigh placcaet is van de Magistraet: ick hebbe met verscheyden redenen geroont dat neen: Grondigh bericht Pag 16. ende 17. waer van ghy de booz-naemste hebt overgheslaegghen / als te weten dat in't selve ghewaende placcaet te vinden is/eene openbaere leugen / namelijk dat den Paus in het Concilie van Trenten heeft laeten condemnieren de casse van Waure, de casse van S. Antheunis, ende menighvuldige andere dierghelycke, daer nochtans het Concilie van Trenten seght: de oude HH. Reliquien sullen in de selve eerbiedinghe worden gehouden in de welcke sy te voren geweest zyn; sonder eens mentie te maecken van het afschaffen der boozgaende Reliquien: is dit gheen reden ghenoech om te segghen dat dit placcaet soo wel lieghet in't een als in't ander: wat seght ghy? want ghy en mooght volghens utwe boben-ghemelde Maxime, niet eenighe poinctien uytkippen, en de reste laeten haeren.

3. Soo moet ghy goet maecken/ dat wy noch ontal-lycke soodanige Reliquien, als bozen / bewaeren, want dit hadde ons Renesse te laste ghelept. Siet Grondich Bericht Pag 18.

4. Wat seght ghy op de redenen die ick Pag. 19. stelle tegen dese woorden van Renesse: dat wy verscheyden Reliquien eeren van menschen, die soo men vreesen moet in de helle liggen, ende daer branden, ghelyck Dominicus, ende Franciscus: maect dit eens goet/ met het wederlegghen van mijne antwoorden.

5. Wat seght ghy op de redenen / ende exempelen/ die ick boozstelle Pag. 20. op die woorden van Renesse: Dat wy al mede onder de Reliquien stellen menichre vindinghen, die nootfaeckelyck allanck metter tydt versteen moeten zyn, verteirt, ende vergaen. Wat seght ghy op de

de plaetse *Deuteron. 29. v. 5.* wat van het Manna, ende de Roede van Aaron, die soo vele saren sijn onbedozben ghebleben? wat van de exempelen van de onbedozben lichaemen der heylighen / die ick daer by-bzen-ge?

6. Ghy moet wederlegghen mijne antwoorzen die ick stelle *Pag. 22. en 23.* op die woorden: Wat sekerhey heeft men in't Pausdom van menighe beenderen welke daer voor Reliquien worden ghehouden, ende ghe-eert? dit hebt ghy al oberghe-slaeghen.

7. Hoe maect ghy het met *Baronius Pag. 29.* de welke / al-hoe-wel by seght / dat de historien van sommighe heylighen apocryph sijn / nocht an die heylighen metter daet in de wereldd gheweest sijn; dat hebbe ick ghetoont uyt verscheyden plaetsen van sijn Martyrologium, hoe wederleght ghy dit; hoe wederleght ghy mijne argumenten / die ick ghestele hebbe in *forma Pag. 31.* om te bewijzen / dat het niet en volghet: Sommighe historien van heylighen sijn Apocryph, ergo die heylighen en zyn niet in de wereldd gheweest? Hier moet ghy uw' verstandt nu spannen om die voorszeyde argumenten / niet praet-ghetwys / maer op sijn Philosophys te beantwoorzen / te weten met *Neq. concedo, ofte distinguo.*

8. Ick hebbe bewesen *Pag. 32.* dat het niet en volghet: de Wyfen worden by ons ghehouden vooz Coninghen, ende dyp in't ghetal / Ergo de Wyfen sijn versterde heylighen: Ghy praet hier van alleenlyck in't wil / sonder te raecken de ghetuygentissen van *Tertullianus, Hieronymus, Isidorus, Zacharias Chrysopolita, Theophylactus, Hilarius, Ambrosius, Leo, Maximus, Beda, Chrysostomus,* de welke her daer vooz houden dat de Wyfen niet alleen Coninghen sijn gheweest / maer oock dyp in't ghetal; hoe wederleght ghy dese *Vaders?* laet ons hoorzen.

9. Soo moet ghy berbedigen de vier Schyftuer-plaetsen die *D. Renesse* by-ghe-bracht heeft / om te schoonen dat Gode eppen-willighe diensten niet en behaghen; ick hebbe uyt de epgden bemerkinghen van *uwem Bybel* ghetoont dat men op die plaetsen van

van niet anders en spreekt dan van Afgoderye: dit staet ghy al ober / ende seght / slechts dat de eyghenwillige diensten op die plaetsen voor Afgoderye worden gehouden: dit moest ghy proberen / ende maecten dit of dierghelijck argument:

Al de ghene die spreekt van eygenwillighe diensten / spreekt van afgoderije: De h. Schrift spreekt hier van eygenwillighe diensten: Ergo sy spreekt van afgoderije: Van woort de Maior gheloochent / gelijk ick oock aen D. Renesse hebbe ghedaen: Nu moet ghy de selve proberen.

10. Ghy en seght niet een woort op mijne antwoorden / die ick Pag. 40. gestelt hebbe tegen de plaetse *Isaia* 1. v. 12. 13. 14. daer ick soone dat hier gesproken woort van diensten / die Godt selve inghesest hadde / ende Renesse, selde nochtant vooz als eygenwillige diensten. Hoe sult ghy dit verbedigen?

11. Ghy praet in't wils van de intentie / sonder te wederlegghen de antwoorden / die ick Pag. 40. ende 41. 42. ghestelt hebbe / raeckende de ghebeden / ende vasten der Joden / sijn op *Matth.* 15. 9. ende *Coloff.* 2. 20. dit moest ghy te bozen wederlept hebben / ret ghy quaemt tot u enkel praeten.

12. Ghy hebt ober-gheslaeghen mijn heel vste Capittel / daer ick teghen Renesse bewijse dat het eeren der Reliquien gheen bekersel en is van de bekersinghe der Heydenen / dit moest ghy ghedaen hebben / ofte andersins ghy en volght de voetstappen niet van uwe meesters / maer wijcht verte daer af / teghen uwe eygen belofte.

13. Makende de plaetse *Isaia* 26. 19. 20. int de welcke Renesse wilt behoonen dat de vrome int het stof fullen opstaen / berijsen &c. ick hebbe dat gheloochent Pag. 51. ende gheseyt / dat hier gesproken woort vande Bablonische ghevagenisse / dit hebbe ick int nwen eygen Bybel bewesen / op dese plaetse *N.* 1. 15. 22. 37. 54. derwerpt ghy die bemerkinge / of niet wat seght ghy: want ghy hebt dit wederom ober-gheslaeghen.

14. Ick hebbe gheloochent Pag. 52. dat het eeren

der

der Reliquien niet en is uyt den gheloofe/ende heb-
be contracte ghetoot uyt dese woorden: ick geloove
een gemeenschap der Heylighen: dit hebt ghy vergeten
te wederleggghen.

15. Hebbe ick gheseyt *Pag. 51.* dat dese consequen-
tien niet en deughen die Renesse, ende ghy wederom
maecht *Pag. 330.* Sara is begraven, ende men leeft niet datse
ontgraven is: Abraham, Iaac, Jacob zyn begraven, men
leeft niet datmen hare Reliquien eenighe eere aenghedae-
ne heeft: Ick hebbe ghetoot met twee exempelē *Pag.*
53. dat dese argumenten à negatione niet en sluyten/
ghy blijft in ghebreck van dit te beantwoorden.

Item / soo moest ghy wederlept hebben 't ghene
ick diesaengaende probeere tegen D. Schuler in mijne
saemen-sprake. *Pag. 69. 70.*

16. En hebt ghy niet goet ghemaect / datmen
uyt de wepgheringhe van de eere / die van Lystren
wildē bewijfen aen Paulus, en Barnabas, kan beslu-
ten dat de eere der Reliquien verboden is / siet mijn
Grondich bericht *Pag. 55.* ende be-antwoordt dat. Als
oock 't ghene ick segghe *Pag. 56.* van het moysen
der kopere slanghe. Dit is mede in utwe penne ghe-
bleben.

17. Hebt ghy overgheslaegghen het heel dispuet /
't welck ick hebbe met D. Schuler *Pag. 60. 61. &c.* aen-
gaende / de cracht der Reliquien, dit moest ghy opghe-
nomen hebben vooz D. Schuler, want hy is in ghe-
breck ghebleben.

18. Ghy praet veelsins van de kracht der Reli-
quien *Pag. 390 & segg.* Ghy moest te vozen ghelesen
hebben mijn *Pag. 58. 59. tot 63.* daer ick dit handele
teghen Schuler; leest dat nu / ende wederleggghet.

19. Wat seght ghy oock op't ghene ick voozstelle
Pag. 83. aengaende het raeken van de beenderen Eli-
sei, den hoort van her kleedt Christi. &c. want dit hebt
ghy mede overgheslaegen / ende enkelijck voozghe-
gaen in utwe phantassen / sonder aen te sien wat ick
segghe.

20. Zoo hebt ghy oock gheleest met het verhael
van Joannes Tetzehus *Pag. 355.* ghy moest eerst weder-
lept

lept hebben 'tghene ick hier op segghe in mijne Aenmerckingen tegen Petrus Cabeljau Pag. 283. ende dat niet wederom op het papier stellen / 'twelck van my was te niet ghedaen.

21. Ghy en seght niets op die woorden van den H. Gregor. Nazianzenus orat. 3. in Iulian. in mijn Tractaet van de Reliquien Pag. 14. De druppelen des bloedts alleen, vande lichaemen der heyligen, vermogen soo veel als de lichaemen selve.

22. Hoe sulc ghy't maecken met de woorden van Theodoretus Serm. 8. de martyrib. Pag. 15. Als de lichaemen der Heyligen, &c.

23. Aengaende de woorden Hieronymi die ghy boozstelt Pag. 404. daer hebt ghy wederom ghedaen naet ghewoonte / te weten / de selve euckelijck boozstellen / sonder te wederlegghen / al het ghene dat ick dieaengaende betwefen hebbe in mijne Aenmerckingen teghen Cabeljau van Pag. 231. tot 348. leght eerst dit werck af / en spreckt dan.

OVER-GHESLAGHEN STUCKEN

A E N G A E N D E

Het Vaghevier.

Hier zijt ghy gantschelijck 'eynden aeffen ghevaecht / want u schijft en heeft niet meer schijn van eenighe wederlegghinge van mijn Vaghevier, dan of ghy ghegaept hadde tegen een oven: want hier gaet ghy soo losselijck boozt / als ick mijn leven schijver gesien hebbe: ghy maecht professie van my te wederleggen, en in dertijt ghy verandert mijne orden van onder tot boven; ghy neemt op / 'tghene ghy elders hebt ghevonden gheroert van Chamier, Chemnitius, &c. ende ghy laet achter / daer ghy neegheng in eenigh boeck vers op ghevonden en hebt / dit wederleggen: jae is dit antwoorden volghens utweeygen maxime boven verhaelt: te weten / dat de ge-
ue